

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
Participation of Public and People Networks Solving Forrest Fire
Problems in the Area of Mae Hia Subdistrict,
Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province

ดาวรุ่ง โสฬส¹, ประเสริฐ ปอนถิ่น² และ อภิรมย์ สีดาคำ³
Dawrung Sorod¹, Prasert Pontin² and Apirom Sidakham³

Received: 6 March 2023; Revised: 14 April 2023; Accepted: 17 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทาง และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาไฟป่า เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลแม่เหียะ จำนวน 392 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ได้แก่ หลักอปริหานิยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชน ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักอปริหานิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ปัญหา อุปสรรค พบว่าขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ขาดการกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และ

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding Author, E-mail: dawrungsorod@gmail.com

ข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่าควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบ ทบทวน และแก้ไขโครงการหรือกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าก่อนนำไปใช้จริง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชน; การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า; หลักการบริหารนิยธรรม

Abstract

This research article has the objectives 1) to study the level of participation of government and public networks in preventing and solving forest fire problems in Mae Hia Sub-district. 2) to study the relationship between Buddhist principles and the participation of government and public networks in preventing and solving forest fire problems; 3) to study problems, obstacles, suggestions and guidelines and support the solution to wildfire problems It is an integrated research method. between quantitative research and qualitative research in quantitative research the sample group was 392 people in Mae Hia Sub-district. Data was collected using a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation statistics. Pearson's correlation coefficient, t-test, F-test, qualitative research by in-depth interviews with 11 key informants/people. Data were analyzed by content analysis technique.

The results of the research revealed that, 1) the level of participation of government and public networks in preventing and solving forest fire problems, including the principles of transcendentalism. at the highest level and the participation of government networks and the public in all 4 aspects were at the highest level. 2) The supernatural doctrine was related to the participation of government networks and the public in preventing and solving problems. wildfire positive at statistically significant at the 0.01 level. 3) Problems Obstacles It was found that lack of participation in proposing problems or needs of networks in preventing and solving forest fire problems. Lack of resource usage assignments Sources of resources that will be used to prevent and resolve wildfire problems. and guiding suggestions It was found that they should be encouraged to participate in the planning process decision. Preventive work and solve forest fire problems and should encourage participation in considering, inspecting, reviewing, and correcting projects or activities to prevent and resolve forest fire problems before implementation.

Keywords: Public and Public Participation; Preventing and Solving forest fires; Aparihaniyadhamma

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้กำหนดเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ให้ได้ร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศ แต่จากสถิติการบุกรุกพื้นที่ป่าจากกรมป่าไม้ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2555 มี เฉลี่ย 38,602.3 ไร่ต่อปี แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกในแต่ละปียังมีอยู่จำนวนมาก ซึ่งมีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งการลักลอบตัดไม้เพื่อนำมาขายก็ยังมีอย่างต่อเนื่องดังที่ปรากฏเป็นข่าวการเกิดไฟไหม้ป่าก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการสูญเสียพื้นที่ป่าสาเหตุไฟไหม้ป่า นอกจากเกิดโดยธรรมชาติแล้วส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ในแต่ละปีจะมีพื้นที่ป่าถูกทำลายเป็นจำนวนมาก (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ, 2556) เนื่องด้วยปัจจุบันสถานการณ์ไฟป่า มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น และเกิดปัญหาเป็นประจำในช่วงฤดูร้อนของทุกปีโดยปัญหาการเกิดไฟป่าส่วนใหญ่เป็นการเผาในที่โล่ง (Open Burning) อันมีสาเหตุมาจากความต้องการเข้าไปใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าของประชาชนในลักษณะต่าง ๆ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการขยายของเมือง (Urbanization) และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคเหนือทำให้มีความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นสำหรับสาเหตุหลัก ๆ ของการเกิดไฟป่าสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) การหาของป่า เช่น เห็ดถอบ ผักหวานป่า 2) การล่าสัตว์ เช่น หวังผึ้ง แหย่ไข่มดแดง ล่าไก่ป่า และหมูป่า เป็นต้น 3) การจุดไฟเผาป่าเพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเกษตรของราษฎรและเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (สมชาย โกมลคงอยู่, 2561)

ต้องยอมรับว่าสาเหตุที่ปัญหาไฟป่าในภาคเหนือมีความรุนแรงมากเมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศไทยเป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือเองที่ไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการไหลเวียนของอากาศเพราะมีภูเขาล้อมรอบเป็นแอ่งกระทะ โดยในช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน อากาศในจังหวัดเชียงใหม่จะนิ่งและไหลเวียนน้อยมากทำให้หมอกควันจากไฟป่าเคลื่อนตัวได้น้อยและปกคลุมพื้นที่เชียงใหม่อย่างหนาแน่นขณะที่ช่วงเดือนอื่น ๆ ของปีปัญหาหมอกควันจากไฟป่าส่งผลกระทบต่อน้อยลงจากสภาพอากาศที่มีความหนาแน่นไม่เท่ากัน และทำให้เกิดการเคลื่อนที่ไหลเวียนของอากาศเฉลี่ยไปพื้นที่อื่น ๆ ในวงกว้างสำหรับแหล่งของควันไฟพบว่าส่วนใหญ่เกิดในพื้นที่ป่าประมาณร้อยละ 86 ของพื้นที่ไฟไหม้ทั้งหมดและเกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนและเกษตรประมาณร้อยละ 10 โดยในพื้นที่ชุมชนชาวบ้านในภาคเหนือส่วนใหญ่นิยมการปลูกลำไย และมะม่วงในสวนหรือบริเวณบ้านของตนเองทำให้มีใบไม้ร่วงหล่นเป็นจำนวนมากชาวบ้านจึงใช้วิธีกวาดใบไม้ต่าง ๆ รวมกันแล้วจุดไฟเผาขณะที่ชาวบ้านที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ นิยมก่อกองไฟเพื่อไล่ยุงเพื่อไม่ให้กั้วและควายที่เลี้ยงเอาไว้ รวมทั้งในเขตพื้นที่ตำบลแม่เหียะมีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบใช้สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและการพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่พื้นที่บางส่วนเป็นป่าไม้ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ซึ่งพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เป็นพื้นที่ที่เกิดไฟไหม้ป่าและได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควัน

อันดับต้น ๆ ของพื้นที่ภาคเหนือส่วนหนึ่งเพราะเป็นศูนย์กลางความเจริญและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเชียงใหม่ ดังนั้นเขตพื้นที่ตำบลแม่เหียะประสบปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน (เทศบาลเมืองแม่เหียะ, 2564) แม้ว่าภาครัฐจะมีการออกมาตรการแก้ไขปัญหาลดและป้องกันการเกิดไฟป่าอย่างละเอียดและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีกลับพบว่าผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2563 ยังไม่ประสบความสำเร็จและมีความรุนแรงมากขึ้นซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่ตรงจุดรวมถึงการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการตามมาตรการ ด้วยเหตุนี้การศึกษาถึงสาเหตุการเกิดหมอกควันที่แท้จริงและข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งเปรียบเสมือนกับบันไดขั้นต้นไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนที่ประสบผลสำเร็จ (นิพิฐพนธ์ ลิ้มตชัย, 2561) ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลให้ประชาชนหรือกลุ่มองค์กรชุมชนสามารถระดมขีดความสามารถในการตัดสินใจจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าเป็นฝ่ายรอรับคำสั่งเพียงฝ่ายอย่างเดียว (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่า โดยมุ่งหาคำตอบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาไฟป่าคืออะไร การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการและแก้ไขปัญหาไฟป่าสามารถช่วยลดปัญหาเหล่านี้ลดลงได้อย่างไร และสาเหตุและผลกระทบของไฟป่าคืออะไร และการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสม โดยนำหลักอปริหานิยธรรม คือคุณธรรมที่ใช้สำหรับประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคล และหลักธรรมที่ใช้สำหรับการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะหลักอปริหานิยธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับการปกครองที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของหมู่คณะ องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทาง และสนับสนุนการแก้ไขปัญหไฟป่า

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีกระบวนการวิจัยแต่ละขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลแม่เหียะ โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (อปปริหานิยธรรม) เพื่อการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟฟ้า ดังนี้ 1) การประชุมเป็นนิตย 2) การพร้อมเพรียงกันประชุม 3) การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา 5) การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี 6) การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม 7) การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า ตามแนวคิดทฤษฎีของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T (1980) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทาง และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha C= Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.859

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลเมืองแม่เหียะ หัวหน้าสถานีควบคุมไฟฟ้าภูพิงค์ (ดอยสุเทพ) และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตำบลแม่เหียะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจก

แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 11 รูป/คน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนเทศบาลเมืองแม่เหิยะ จำนวน 3 คน 3) ตัวแทนสถานีควบคุมไฟป่าภูพิงค์ (ดอยสุเทพ) จำนวน 2 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน 5) ตัวแทนชุมชนตำบลแม่เหิยะ จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและ

เชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้า ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.729) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชน ทั้ง 4 ด้าน		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.58	0.720	มากที่สุด
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.61	0.740	มากที่สุด
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.59	0.721	มากที่สุด
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.60	0.735	มากที่สุด
ภาพรวม		4.60	0.729	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักอุปหิธานิยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.710) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ ดังนี้

หลักอุปหิธานิยธรรม		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การประชุมเป็นนิตย	4.58	0.706	มากที่สุด
2	การพร้อมเพรียงกันประชุม	4.63	0.720	มากที่สุด

หลักอภินิหารธรรม		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ	4.62	0.715	มากที่สุด
4	การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา	4.60	0.710	มากที่สุด
5	การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี	4.61	0.712	มากที่สุด
6	การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม	4.59	0.708	มากที่สุด
7	การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม	4.57	0.703	มากที่สุด
ภาพรวม		4.60	0.710	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักอภินิหารธรรม

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอภินิหารธรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า พบว่า หลักอภินิหารธรรม โดยภาพรวมกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = .928^{**}$) เมื่อมีหลักอภินิหารธรรมย่อมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่ามากยิ่งขึ้น

3. ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า พบว่า 1) ขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 2) ขาดมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 3) ขาดการปฏิบัติตามนโยบาย ตลอดจนเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า พบว่า 1) ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 2) ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบ ทบทวนและแก้ไขโครงการหรือกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าก่อนนำไปใช้จริง 3) ควรมีการแสดงความคิดเห็น คำแนะนำหรือการ ทักท้วงต่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า เมื่อเกิดข้อผิดพลาดหรือความบกพร่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เขียนคำร้อง ทำหนังสือแจ้ง หรือติดต่อด้วยตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่หลักอภินิหารธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.710$) เมื่อจำแนก

รายละเอียดเป็นรายชื่อ การประชุมเป็นนิตย การพร้อมเพรียงกันประชุม การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี การส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม และการอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม และระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ได้แก่ การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.725) เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายชื่อ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุวัฒน์ ศรีษะเกษ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอุปบริหานิยธรรม 7 เพื่อการทำงาน: กรณีศึกษาอำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอุปบริหานิยธรรม 7 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุดธาตุ อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของนิพัทธ์ ลิ้มตชัย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนสามารถแยกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ด้านรูปแบบการสื่อสาร และด้านการประสานงานและดำเนินงาน 2) กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่าในปัจจุบันภาครัฐ รัฐได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นโดยให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นตามวาระโอกาสต่าง ๆ 3) สาเหตุหลักของการเกิดไฟป่ามีทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ การเผาในพื้นที่ป่าการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร และการเผาในพื้นที่ชุมชนซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาหมอกควันตามมาภายหลังภาวะหมอกควันที่เกิดขึ้นส่งผลทั้งในด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านคมนาคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hawkes, D. (2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องนโยบายและแผนงานสาธารณะในการแก้ไขปัญหาไฟไหม้และหมอกควัน ผลการวิจัยพบว่านโยบายและแผนงานสาธารณะในการแก้ไขปัญหาไฟไหม้และหมอกควันประกอบด้วย 1) การกำหนดพื้นที่เผ่าระวังและดูแลรักษา 2) ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งผู้วางกฎระเบียบผู้จัดการควันไฟเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 3) ระบบป้องกันการลุกลามของไฟป่าและการแพร่กระจายของควันไฟ เช่นอุปกรณ์วัดคุณภาพอากาศแบบ Real Time และกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวินิจ ฝาเจริญ และคณะ (2565) การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาบ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โดยชาวบ้านเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่าตั้งแต่มี 1) การมีส่วนร่วมจัดตั้งคณะกรรมการ 2) กำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้ประโยชน์ 3) กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ 4) ปลุกต้นไม้เพิ่มในพื้นที่ป่า 5) การปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 6) การจัดเวรยามลาดตระเวนป้องกันการลักลอบตัดไม้จัดทำแนวป้องกันไฟป่า

2. ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักอุปบริหานิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า พบว่า หลักอุปบริหานิยธรรม

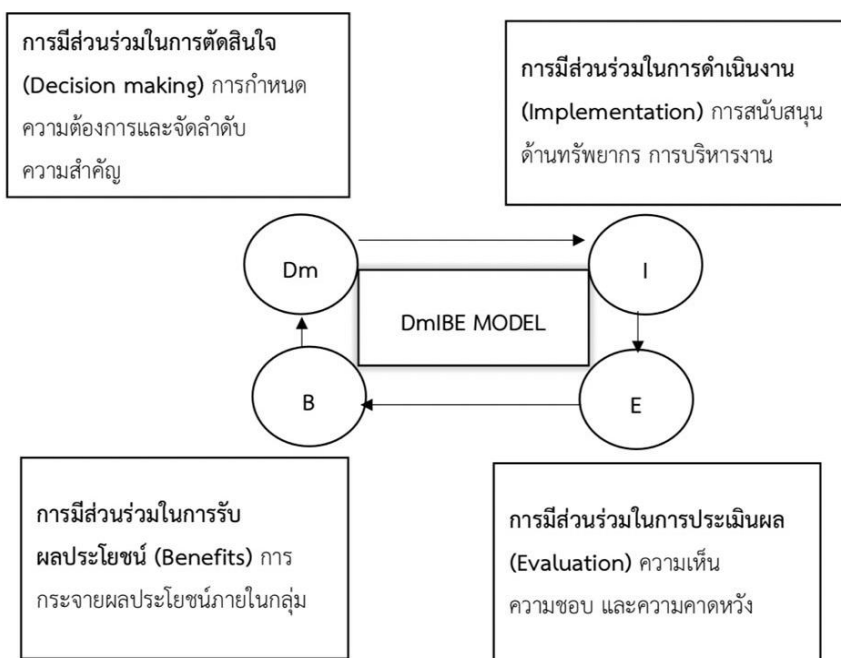
โดยภาพรวมกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = .928^{**}$) เมื่อมีหลักการบริหารนิยธรรมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่ามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระคาร์ณ อดิภทโท (ทองน้อย) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับหลักการบริหารนิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlation ($r = 0.744^{**}$)) จึงยอมรับสมมติฐาน

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า พบว่า 1) ขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 2) ขาดมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 3) ขาดการปฏิบัติตามนโยบาย ตลอดจนเข้าร่วมโครงการ หรือกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการ ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า 2) ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบ ทบทวนและแก้ไขโครงการหรือกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าก่อนนำไปใช้จริง 3) ควรมีการแสดงความคิดเห็น คำแนะนำหรือการทักท้วงต่อการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า เมื่อเกิดข้อผิดพลาดหรือความบกพร่องผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เขียนคำร้อง ทำหนังสือแจ้ง หรือติดต่อด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณัฐ สิทธิผล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ 80 วัน แห่งการเผ่าระวัง และควบคุมหมอกควันไฟป่าในพื้นที่บ้านผาละลาย ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาอุปสรรคของราษฎรในพื้นที่บ้านผาละลาย ในการปฏิบัติตามมาตรการทางเลือกที่กำหนดไว้ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาจากหมอกควัน คือ 1. ไม่มีความรู้ความสามารถในการทำตามมาตรการทางเลือก 2. ไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือและงบประมาณสำหรับการปฏิบัติตามมาตรการทางเลือก 3. ขาดการผลักดันอย่างจริงจังจากหน่วยงานภาครัฐหรือผู้นำชุมชน 2) แนวทางการสร้างความร่วมมือและการปลูกจิตสำนึกรับรู้ว่ามีความจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเผ่าระวังและควบคุมปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่ชุมชนบ้านผาละลาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา ธรรมรักษา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนในการจัดการไฟป่าพรุควนเคร็งพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในระดับนโยบายที่เกิดจากปัจจัยภายในหน่วยงาน คือขาดงบประมาณ และขาดบุคลากรที่มีความรู้

เฉพาะและรับผิดชอบงานไฟฟ้าและปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอกหน่วยงาน คือการดำเนินงานของภาครัฐ (นโยบายการพัฒนาของภาครัฐ ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนท้องถิ่น) กฎหมายและขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น DmIBE โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) Dm= Decision making การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจ นั้นประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ 2) I= Implementation การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้อาจมาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น 3) B= Benefits การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการนี้ รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคม 4) E= Evaluation การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า อยู่ใน ระดับมากที่สุด และหลักอุปหรานียธรรมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม นั้น อยู่ในเชิงบวกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปัญหา อุปสรรค พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอ ปัญหาหรือความต้องการของเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า และข้อเสนอแนะ แนวทาง พบว่าควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญห ไฟฟ้า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน ในกรณีที่เห็นว่าการ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้ามีผลกระทบและเกิดปัญหาต่อเครือข่าย

1.2 ควรมีนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้าของเครือข่ายสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ

1.3 ควรมีการปฏิบัติตามนโยบาย ตลอดจนเข้าร่วม โครงการ หรือกิจกรรมใน การป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 การแสดงความคิดเห็น คำแนะนำหรือการ ทักท้วงต่อการดำเนินกิจกรรมหรือ โครงการการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้า เมื่อเกิดข้อผิดพลาดหรือความบกพร่องผ่านช่องทาง ต่าง ๆ เช่น เขียนคำร้อง ทำหนังสือแจ้ง หรือติดต่อด้วยตนเอง

2.2 การมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญห ไฟฟ้า

2.3 การมีส่วนร่วมในการพิจารณาตรวจสอบ ทบทวนและแก้ไขโครงการหรือกิจกรรม ในการป้องกันและแก้ไขปัญห ไฟฟ้าก่อนนำไปใช้จริง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (อปริหานิยธรรม)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาครัฐและประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ชัยณัฐ สิทธิผล. (2559). การมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ 80 วัน แห่งการเฝ้าระวัง และควบคุมหมอกควันไฟฟ้าในพื้นที่บ้านผาตาย ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. นนทบุรี: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- เทศบาลเมืองแม่เหียะ. (2564). สำนักบริหารงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลเมืองแม่เหียะ. สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.maehia.go.th/index.php>
- นิพิฐพนธ์ ลิ้มณตชัย. (2561). การมีส่วนร่วมของภาครัฐและประชาชนในการแก้ไขปัญหาการเกิดไฟฟ้าและหมอกควัน ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปรีดา ธรรมรักษา. (2561). บทบาทของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนในการจัดการไฟฟ้าพหุควมในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ่อล้อ และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พระคำรณ อติภทโท (ทองน้อย). (2562). การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วินิจ ผาเจริญ และชาญชัย ฤทธิร่วม. (2565). การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชนกรณีศึกษาบ้านตลาดขี้เหล็ก ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(1), 47-58.
- ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ. (2556). ยุทธศาสตร์ภาครัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สมชาย โกมลคงอยู่. (2561). การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อจำแนกต่อพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักงานป้องกันปราบปรามควบคุมไฟฟ้า.

- อนุวัฒน์ ศรีษะเกษ. (2563). การประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรม 7 เพื่อการทำงาน: กรณีศึกษา
อำเภอหนองนาคำ จังหวัดขอนแก่น. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน, 1(2), 67-84.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1980). Rural Development Participation: Concepts and
Measures for Project design. Implementation and Evaluation. New York: the
Rural Development Committee. Center for International Studies. Cornell
University.
- Hawkes, D. (2012). Environmental tradition: studies in the architecture of
environment. Los Angeles: California Environmental Protection Agency.
- Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.